

Ezen lapok minden héten négyezer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár fél évre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez. p. A hiroelmények minden apróbetűs hasábróraért 5 (öt) ez. kr. fizetetik.

Péntek

529.

Januarius 22. 1847.

Előfizethető helyben a kiadóhivatalban, hatvani utczán Horváth-házban 1881k szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban a külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetik meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Másolata a kir. helytartót kinevező k. kir. leiratnak. Halálhír. Pesti nőegyesület. — Vámszövetség (IVdik cikk vége). Megyék: Közgyűlések Mosony- és Nyitraiban. — A temesvári-szegedi vaspálya-társaság alapító gyűlése. — Jótékony célú tánczvigalmi jelentés. Külföld. Nagybritannia. Franciaország. Portugalia. Aзия. Hivatalos és magánhirdetések. Loteria-huzások. Nemzeti színházi játékrénd. Gabonaár. Statuspapírok és részvények árkelete. Dunavízjárás. IRODALOM és TUDOMÁNY. Kritikai szemle. Bevezetés. Nép és Irodalom.

MAGYARORSZÁG és ERDELY.

Másolata ISTVÁN főherczeg k. k. kinevezését tárgyazó's a fömlgu m. k. helytartótanáchoz kegyelmes-kegyesen kibocsátott királyi leiratnak:

1847. sz. ELSŐ FERDINÁND Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar- és Csehország néven ötödik, Halics- és Lodomer-országok apostoli, ugy Lombardia, Velence és Illiria királya, Ausztria főherczege 'sat. Főtitestelenő, Tisztelendő, Tekintetes és Nagyságos, Nagyságos és Vitézlkő kedvelt Híveink! Minekutánna az örök gondviselésnek megfejt-hetetlen végzése szintannyira szeretett, mint hön tisztelt bátyánkat fenséges császári királyi örökös főherczeg Jó-zsefet, Magyarország nádorát 's királyi helytartónkat, és benne egyszersmind leghebbe barátunkat Magyarországunk alkotmánya felett mindenkor iiber gondossággal örököd legbecsesb tanácsadóinkat, 's felséges kormányunk gondjaiban általában, különösen pedig azokban, mellyek kedves Magyarországunkra, 's az ahoz kapcsolt részekre vonatkoznak, legállhatatosbba osztó munkatársunkat, szívünk sajtó fájdalomra, e világból kiszólitotta; azon szilárd akarat, mellyel kedves Magyarországunk javát 's boldogságát mindenkor őregbiteni töreksünk, mit sem igényel éleinkbenben Tőlünk, minthogy e súlyos veszteséget, legalkalmatosb 's atyai szándékunknak leggyorsabbán megfelelő módon pótoljuk, 's ugyan azért — miután a nádori és királyi helytartó-sági méltóság megürült — addig is, míg a nádor-választás a legközelebbi országgyűlésen következni fog, Magyarországha rendelendő királyi helytartónkról ideiglenesen gondoskodjunk. Ehezképest fenséges császári királyi örökös főherczeg ISTVÁN-t kedves öcsénket fenemlített elfejejt-hetlen bátyánknak nemcsak fiját, hanem — lelke 's szívének már is kiténtetett dicső jelleméről ítélve — örök emlékezteti atya magas erényeinek méltó örökösét is, mind azon igazokkal, kiváltságokkal 's előjogokkal, mellyekkel valaha Albert fens. saxoniai hg 's annak példájára fentiszelt dicsőülbátyánk mint kir. helytartó birt, és így Pest, Pilis és Zsolt törvényesen egye-sült megyék főispánságával, és a jászok és kunok bíróságával együtt kegyelmesen kineveztük és kihirdettettük. Miről

is hűségteket szükséges tudomás, egyszersmind pedig a vé-gett is értesítjük, hogy említett kedves öcsénknak fenséges cs. kir. örökös főherczeg **ISTVÁNNAK** e szerint ideigle-nesen a legközelebbi országgyűlés tartásaig Magyarországunkban kir. helytartónká lett kegyelmes kineveztetését minden egyházi és világi törvényhatóságokkal tudatni 's köz-hírül bocsátani siessetek. Kikhez egyébiránt cs. kir. kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben Ausztriában, Boldog-asszonyhó 15ik napján az Ur ezer nyolczszáz negyvenhete-dik esztendejében. Ferdinánd m. k. Gr. Apponyi György m. k. Paziuzzi Mihály m. k.

Mult évi dec. 22én zilahi Sebes László cs. k. ezredes, miután királya és hazájának 53 évig, 's utóbb nevezetesen a magyar testőrseregnek tántoríthatlan hűséggel szolgált, Bécsben, szélhűdés következtében élte 71ik évében, öszves rokonai 's atyafainak, kik benne nemtőjőket vesztek, gyászos fájdalomra jobb létre szenderült. Áldás poraira.

A magyar királyi tudományos egyetem részéről ezennel közírték tetteik: hogy 1847. diki évi néhai Schwartzner Már-ton jutalomkérdésre kitűzött díjt Révész Imre felsőbb tudományok hallgatója a debreczeni helvét vallású főiskolában nyere el, minek következtében az érdemesített jutalmának felvétele, a többi pályázók pedig dolgozatainak elvihetésére ezennel felszólitatnak. Pesten 1846diki évi december hó 31kén tartott magyar királyi tudományos egyetemi tanács rendes ülése megbízásából. — V a r g a y Károly m. k. Egyetemi helyettes tanácsjegyző.

A PESTI NŐEGYESÜLET csütörtök januar 21étől kezdve minden héten háromszor, tudniillik hétfőn, csütörtökön és szombaton naponként 600 valódi szegényeknek fött etelt fog kiszolgálatni következő helyeken: a Lipótemplom melletti városi mazzaház udvarában, az evangel. és a reformatus tanodák épületében, végre az ugynevezett czedulaházban a kerepesi uton. — A kegytelenségre jutottak tehát oda utasítatnak, hogy a fenkített napokon délelőtti 10 órákor Derra Irma nőegyleti másodelnökölakján, a lánchíd melletti Nako-felc házban nyeredő utalvány végett magokat jelentsék, hogy így a fenkijelölt helyeken délben 12óliáig a magok ételilletményét átvehessék. A tisztelt közönség pedig megkeretik, hogy az chező szegényeknek, kik olvasni alig ha tudnak, ezen hírt mi ebb tudtára adni sziveskedjek. — Ugyanazon egyszersmind arról is gondoskodott, hogy a hajlek nélküli szegények fűtől szobákban alvóhelyet találhassanak, mihez a t. cz. polgármester és főkapitány urak legnagyobb készséggel segedkezetek nyujtani sziveskedtek. Pesten, januar 14én 1847. A pesti nőegylet meghagyásából Károly Lajos, titoknok.

IGAZÍTÁS. Kedvelenül vettük észre tegnapi lapunkban: hogy annak főczikke 3dik sorában cs. k. főherczeg Ferencz Károly megenmlítése után a kéziratban létezett mutató jegyek elnézése következtében „sat.” áll: holott szerencsénknak tartottuk kijelenteni: miszerint Károly Ferdinánd 's Leopold cs. k. főherczegek is jelen valának.

Irodalom és Tudomány.

KRITIKAI SZEMLE.

BEVEZETÉS.

Nép és Irodalom.

A szellemi felvilágosodás ragyogó napja leolvastá a tudatlanság rideg szikláinak jegét. Mikint csörgedő patak ömledez a folyó-tómege a völgyekbe, és kezdő megtermekenyíteni az alsóbb réteget. Az irodalom folyama mind szélesebb kezd lenni, — mind szélesebb; de tovaüzög felületességében még sok iszapot — vastag iszapot helyeplyet magával. Azonban ne essünk kétségbe! E folyamunk meg kell egyszer tisztulni — és áldásdusan tovagyözo, állatszó, vidáman susogó hullámban a keket eget az ő napjával, minden csillagaival és bekesen fölebegő holdjával visszatükröznie.

Irodalom és nép! — E kettő még nálunk jócskan idegenen áll egymás ellenében. A nép keveset törődik az irodalommal, és az irodalom — csep figyelemmel sincs a népre, hanem haszontalan magánczivadással bibelődik, kicsinyes gyűlöletességgel foglalkodik. Ugy tetszik, mintha irodalmunk erőnek erejével félreismerni a karná kötelelességeit; mintha be kötött szemekkel — hallaná maga körül zúgni az igazság fékmenekült folyam-árjait; mintha a haladás enyhe szellőjétől legyeztetni érezn az arcait, mintha az olly kemény és olly hosszú — hosszú tél után beköszöntő irodalomtavasz egész kibító harmonizátóit lenne meghatva, mintha a vilá-gosság eget sugárít érezné — de vak türelmetlenségében mind e szép, áldásdus változásokat észrevenni még sem akarná. Nálunk a sajtó legnagyobb része még mindig úgy tesz, mintha az irodalom nem volna egyéb, mint időöltő foglalkozása néhány szorszáhságos szobaörzöknek; mintha az irodalom egyenesen csak azért volna, hogy elmondhassuk: „nekünk is vannak költőink!” — Az irodalom nálunk még mai napig sem lón a nép tulajdona. Nem egyéb az mind maig, mint kizáró szabadalma néhány szabadalmasoknak, kik bármint mennyörögnek is minden egyedáru ellen, mégis szeretnének valami bünös elv- és vélemény-monopoli-umot igényelni magok számára a tudás országában. És ez az

oka, hogy tán a világ egy irodalmában sem uralkodik olly nagy kritika-izsny, mint épen a miénkben. A kritikában nem látunk mást, mint a nép szövetségét, ki a sok érdemellenül nyert előjogokat illető tulajdonosaitól elrabolni törekszik, hogy csak a meztelen érdemet lassu méltányoltatni. Bármennyit kiabálunk is szabadságról és után, mind e napig még csak az első lépcsőre sem léptünk, mely a szabadsághoz vezet, — még mindig nem tudjuk túrni az ellenvéle-ményt.

Hol volna pedig nagyobb szükség minden vélemény iránti hím zetlen türekenységre, mint épen nálunk, hol az irodal-mat a legelidiribolabb nyelvelemek környezik. Hányfele nyelv nem zeng nálunk ugyanazon légben! Nem minden, kik a hazaszeretet erezláncza füz Hunnia hazaföldéhez, beszél ma-gyarul, és azért még sem szereti hazáját kevésbé mint azok, kik jól magyarul éltetik a magyarok Istenét. Így hát a nyelv nem volna épen s egeszen szükséges — hogy a nemzeti érzelem középpontját képezze, hogy valamely népbelső erejének emel'nyőjéül szolgáljon, hogy valamennyi nemzeti érdekek egységének tördelhatlan köteleke legyen. — Mennyire szükséges a nyelv e szent háromsághoz, melly nélkül még nép nagygyá nem lón, és nagyságra emelkedni nem birt soha — saját viszonyainkban igenis világosan, és mely fájdalommal látjuk.

Hányzik nálunk köz éppontja a nemzeti érzelmenek. A z, mellyet magunknak alkotunk, külégálji növény csak, mellyet a legesekelyőbb durva szello leveleszavhat, mert nem gyökeredzik az egyetemes nép szivében.

Hányzik-e szerint a benső erő emeltyűje. Töreke-dünk bármint után, minmagunk közt találjuk föl az ellenséges erőket, mellyek a cselekvéstől visszatartanak, a javulásban gótnak bennünket; a szakadás legmégnyesb magvát minmagunkban hordjuk.

Hányzik tehát nálunk az egység is. Nemcsak hogy nem letezik számunkra köznemzeti érdek, legtöbbször minmagán-nézetinket tukmáljuk föl az egésze. Minden egyes szeretné magát az egésznek központjává tenni, 's eképgyengiti az egye-sült törekvés minden hatását, akadályoz minden sikert, mellyet az értelemezte öszves akarat okvetlenül elerne, ha egy-szer elkezdene valami komolyat akarni.

Az egyetlen kötelek, melly egymáshoz közelebb fűzhetne

VÁMSZÖVETSÉG. (IVdik cikk vége.) Ezen indítvány előnye a főlebb érintett felett következők: a vámkezelés nem csupán egy hivatalra szorítkoznék, hanem az örökös tartományokból bevitelnél Magyarországha egészen megszünnék, ez irányban tehát a vámsorompó tényleg lerontat-nék. Négy árucikknek kivül, mellyek azonfelül — kivéve a dohányt — eddigi kivitelünk tetemes tárgyát nem képezték, egyéb terményeink mind vámentesen jutnának Ausztriába, és — mit legtöbbször becsülünk — honunkban a rég ohajlott adóegyenlőség keresztül vitetnék.

De e terv mellett határainkon különböző kezelés támadna, mi fájna minden hazáinak, 's a roszakaratoknak aggodal-makra nyujtva alkalmat. A Magyarországha jövő ausztriai sehol sem tartoztatnák fel, nem jöne vizsgálat alá, rá nézve a közbenső vámvonal nem léteznék; ellenben az Ausztriába utazó magyar nem tekintve arra, ki legyen 's mit visz magá-val, kivétel nélkül mind vámtisztí kezelés alá kerülne annak constatirozása végett, vajjon a négy vám alá eső árucikk-ből, különösen a kis mennyiségben is tetemesen terhelte do-hányból nem visz-e ki magával valamit? 'S végre nagy kérdés, vajjon a pénzügyigazgatóság illy nemü szerződésbe belé egyezhetnék-e. A magyar koronai jóvedelmek veszte-sége a kiváltságos földbirtok adóbevétele által kártalanítat-nék ugyan, de az ausztriaiak majdnem 1/3 milliónyi vám-bevételt vesztenének minden egyéb kárpótás, sőt a nélkül, hogy az igazgatási költségekben valami tetemes öszveget megtakarítanának. A dohánycsempészet megakadályozása vé-gett a közbenső vámvonalnál ausztriai részről a hivatalokat 's őrsapatokat továbbra is mint eddig fön kellene tartani 's legfőlebb, ha az első személyzetét lehetné némileg kisebbi-teni. Tekintsük tehát bármely oldalról a dolgot, a közbenső vámvonal teljes megszüntetése — legfőlebb palinka, sör és husért a kiegyenlítő-adó megtartása mellett — mindig nem-csak a legnagyobb szerű, hanem a legcélszerűsább 's legki-vihetőbb marad, mit a dolgok jelen közkárteknységü helye-zeténél tehetni, előre föltéve, hogy az egyedüli, valóban nagy nehézség elhárítására — az ausztriai dohányregale ve-szélye ellen — alkalmas eszköz találtatik föl. Végül még csak egyet, hogy a dolgok és személyek valódi helyzetét fel-tüntetessük, 's magunkat határozatlanság 's félszesség vád-jaitól megójjuk. Mi jelen előadásunk folyamában a conser-vatív táborserge némelly töredékei ellen szöltünk csata-sikra 's az ellenzék élesen elkülönült bizonyos részének formaszertintí szövetségeseül nyilvánítottuk magunkat. Mellyik tehát a mi tulajdonképeni álláspontunk a közbenső vámvonal kérdésében — mert más tekintetbeni gondolkozásmodunk iránt nem igen lehet kétségeskedni — a conservatív, vagy az ellenzék táborába tartozunk-e? Büszkén mondhatnók: mindent megfontolva 's közbenjárólág a pártok felett állunk; de az nem volna helyes, az igazság nem a közepen van, hanem ott, hol a törvény 's jog áll — a kormány, az alkot-mány, a többi örökös tartományokkál elválaszthatlan poli-tikai oldalon, 's ez állásponttól soha sem távoztunk el, és ha a „Pesti Hirlap”-pal a jelen vámvizonyok czélszerűtlensége 's azok átalakítására szükséges eszközök nagyobb része iránt megegyezünk is, mindamellett azok törvényessége te-kintetében, egyáltalában ellenkező véleményben vagyunk.

bennünket, volna — a nyelv. De a nyelv, szárazon véve, egy nép továbbművelésére nem elegendő; a nyelv magában nem egyéb, mint holt eszköz; az agyag, mellyből istenlakot idomíthatni ugyan, de mellye előbb lelkét kell behelenni; a nyelv mint eszköz a szent czelnak mindig alája van vetve — rezselni, idomítani, faragni kell rajta; varázsnokra van szüksége, ki a képző tarka szárnyain — szellemet, termékenyítő és ele-venítő szellemet öntson bele, — ki villámá kovácsolja, vagy leghalalósb fegyverre köszörülje. E varázsnok, e fegyverkovács, ki a legegyszerűbb szavakat az érteleme tündöklő üllőben a phantasia tüzeinek segélyével hegyes nyilakká edzeni képes... az iro.

Az irok a nép legszentebb tulajdonát juttatják a tiszta, mo-solygó napvilágra a fürkészetek, kutatás és elmélet mely bányái-ból, mikint bányász a föld rejtett ereiből a tündöklő aranyat és ezüstöt. — Az irok egyszersmind pénzverők, kik az eszme-aranyat folyamatra hozzák; e cursuban levő eszmearyan perae ismét visszafoly a köz kincstárba, mellynek neve — iro-dalom, hogy ezt mindinkább és inkább gazdagítsa...

Jaj tehát azoknak, kik hamis pénzt dobnak a nép közé; ök rosszabbak mint a hamis pénzverők! — kétszeresen jaj azoknak, kik a népet gazdagságukkal elámitni ügykezesnek, hogy az hamis bálványokat imádjon — ök alaváló nepesábitók! — és háromszor jaj azoknak, kik a kincset csak saját javokra bányászszák ki, kik visszavonast vetnek, hol egyetértést lehetne előbuvóniok, kik rémárnyak fölött villonganak, hol képesek volnának vért és elet-let önteni a holtakba; kiknek a legszentebb — szabadság zeng ajkaikon; — de hajthatlan intolerantia fesz-kei szivökben, kik minden ellen ellenzékét alkotnak, mi a közjót előmozdíthatná.

Az irodalom — e szellemi kincskamrája a népek — hogyan kezeltetik minálunk?

Mit tesznek a kincstárnokok, pénzkezelők és aranyverők? — czivakodnak. Itt egyik hamis pénzt hozza piacra, 's szeretne rajta valódi gyanánt túladni, 'sha család szándé-kát szemére vetik, kiszidja az egész világot és törvényeit; visz-zavonul hamis petakjaival, megveszteget velök egy pár embert, 's gazdag embernek tartatja magát. — Nálunk nem ab-ban vetelkednek, hogy az arany általában általános jóra fordíttassék; nem, — mindenki azt akarná, hogy parányi gaz-

Igenis, ismétéljük, a dolgok jelen állása közkártékonyasága, mint alkotmányunk némely más alkafészetei 's eredményei, de nem törvénytelen.

A harminczadjevedelmek elidegeníthetlen tulajdonai a koronának ugyint az uradalmak, a sóbányák, meg a királyi városok taksái. Mint ilyenek 2. Ulászló 7. 3. szakaszában nyilván felhozhatók. Ott ugyanis a királyi javadalmak felszámolása, a bírtok-jogok (jura possessionaria) jövedelmei, és egyes városok, várak, uradalmak, bányák stb. között 7 szakaszban a harminczadbevételek és sójévedelmek soroltatnak elő. A nevezetes 1635. 4. is a harminczadbevételeket (közönséges kiszabás szerint) a tulajdonképeni kir. jövedelmekhez számítja. A király, jövedelméről oly korlátlanul rendelkezhetik, mint akármely magános tulajdonáról. Így sz. István 2. 6. szak.-ban ez áll: „Volumus quidem, ut sicut caeteris facultatem dedimus dominandi suarum rerum, ita etiam res, et quidquid in nostram Regalem dignitatem pertinet, permanere debet immobile.” Azért a harminczadjevedelmek, eredeti kiszabásuk körén belül, soha egy pillanatig sem fügtek az országgyűlés megegyezésétől. Csak ha e mérték ideiglenesen fölemeltetett, akkor volt szükséges és jogos, hogy ahoz az országgyűlés is adja egyezését. Így történt 1635ben. Míg az első czikk, 15. szakaszában a királyi alkotmányos jövedelmek (Proventus sui regii) történetileg előszámláltatnak, 's azon ohajtás fejeztetik ki, vajha azokat az ország védelmére fordítaná, hasonló czélra a 2. és 5. §-ban rendkívüli pótlék gyanánt ideiglenesen a jövő országgyűlésig, a harminczadbevételek fele ajánlatik meg neki; és hasonlóképen az 1638. 6., 1647. 27., 1649. 2., 1655. 4., 1659. 9., 1662. 15., 1681. 15. ez ideiglenes odaajánlást meghosszabbíták. Atyáink a történeti jogok iránti tisztelőkben igen jól tudták a királyi ingatlan jogait (jura immobilia) a rendek országgyűlési adó felajánlási jogával összeegyeztetni. Azon nagy ügy, mely a német alkotmányos státusokat oly mélyen megrendíté, miszerint magának a szövetséggyűlésnek kelle közbelépnie, hogy t. i. mikint kell a státus háztartás szükségait biztosabb lábra állítani a nélkül, hogy e végett a kormány kénytelen legyen az országgyűlés minden, habár méltánytalan 's közkárú igényeibe egyezni, vagy hogy más részről az adót saját kénye szerint felröghassa az országokra, nálunk századok óta meg van oldva. Az ország a királyt egyszer mindenkorra annyi javadalmak, bevételek 's jogokkal ruházta fel, mennyi a közönséges szükség fedezésére — legalább mint azelőtt voltak — tökéletesen elég volt. Ha többet akart, vagy a körülmények többet tettek szükségessé, a rendekhez fordulnia, 's a föltételek iránt velök egyezkednie kellett. Ebből egyébiránt tanulja meg a „Pesti Hirnap,” miszerint 2ik czikkünkben azon állítás — hogy a harminczadjevedelmek megszüntetése esetében a rendek föltétlenül, nem tekintve az ország kisebb vagy nagyobb szükségait, kárpótlással tartoznak a királynak, 's pedig olyannal, mely állandóan, a koronkinti országgyűlés megegyezési jogától függetlenül tulajdonára legyen — nem törvénykönyvünk „tökéletlen kiadásán” alapul.

Hogy a király a harminczadjevedelmeket föl ne emelje, semmi új harminczadjevedelmeket, nevezetesen az ország belsejében, ne állítson — oly rendelet, melyet különben czélirányosnak tekinteni nem lehet, mert a forgalom könnyebbítésére lényeges behatással van, hogy a kereskedők vámozás végett nagy kitéréseket tenni ne kénytelenítenessenek; hogy a papság, nemesség 's más hasonállásnak szabadalmait tisztelnie kell; hogy önhaszonra fordítandó tárgyakat 's oly árúkat, melyektől a vám egy főt nem tesz, szabadon bo-

dagsága legelőbbre becsültessek. Ekep szennyis uzsora-szelem csuszott be irodalmunkba, mely ép úgy haszon nélkül szítja ki véret és vélejt a népnek, mint amaz anyagi uzsora, mely bennünket lassankint koldusbotra juttat.

Hát mi szegény magyarok öröke csak a legszomorubb kolduskodásra lennénk kárhoztatva?

Ha e babelzavar irodalmunkban netán rendszeres harczának volna következménye; magoknak az ellenmondó elveknek kifolyása; izlésbeli secták, pedans iskolásdiak, makacs tanszék-hösek vagy kiesinyes költészeti pártok üres csatáinak viszhangja — és ha mind e bösz irodalmi hösök a közjóért volnaak lelkesülve, ha mindnyajan egy magash czél elérését tartanak szem előtt — még megjárna! Gyászoló kedelylyel nézők a harezot, 's azon remény leendne vigaszunk: talán köztünk is megjelenik egyszer a törvényadó nemző, mely e zürbe egységet hozni képes leend!

De mily egészen máskép áll nálunk a dolog. . . Épen nem dicseretes népjellemünk — mint természetesen — irodalmunkban is. Fajdalom! igen is világosan visszatükröződik. A higgadt megfontolás, a saját szellemben lemélyedés teljesen hiányzik nálunk; ezért a speculativ tudományokban nehezen fogjuk valaha sokra vinni. Az erzelmeknek rögtönös felleobogása pótolja nálunk a firkész szellem helyét, igenigen örömet elsimulunk nagy lármával a dolgok fölcsinén, ha mindjárt azok még oly komolyak is, 's azt hisszük, a lármával már mindent megtevünk; e szerint nem tekintünk mélyebben a szellemi világ nyugsgelmeibe; gyakran tovafozunk szalakat, melyeknek sehol támaszpontjuk nines; csoda-e, ha szövevényünk fontarthatatlanná lesz. Virágokat, fakat ültetünk minden a lap nélkül, csak a levegőbe, csoda-e, ha azok illatos virágokat, gumölcsöt nem teremnek? . . . Gyakran egy kis jelesken folakadunk, 's úgy teszünk, mintha nem tudnók, hogy a jel egy cseletlen, szolgálatunkra álló dolog; hogy minden azon szellemi fogalomtól függ, mely a jel mögött rejtőzik; de mi minden telteinkben oly hirtelenkedők, oly hebehurgya természetűek vagyunk, hogy mindjárt az egész világot föllarmazzuk, a haragokat felreverjük, a nélkül, hogy valahol égne. . . En ama fogásokat, amazasságokat, melyeknek sajátónkban gyakran a n u s i t á s o k képezik gyújtópontját, 's onnan a legnagyobb veszt árasztják szegény hazánkra, — irodalmunknak e feké-

csátasson, arról a törvényekben szinte van gondoskodva (1542: 45., 1618: 54., 1625: 31., 1635: 25., 1723: 13. és 15., 1553: 18., 1715: 91., — Trip. I. tit. 9., § 3., 1553: 18.). Mi a jövedelem igazgatását 's hová-fordítását illeti, elővigyázatok vannak, hogy abból idegenek és zsidók kirekesztessenek. (Albert kir. 6. cz. 1608: 10., 1655: 11., 1630: 15., 1647: 91., 1649: 79., 1655: 29.); hogy azok Magyarország szükségére szenteltesse (1625: 33., 1630: 15., 1635: 30., 1744: 14.) és hogy főleg az ország védelmi érdekei vételessen tekintetbe (Szilágyi Mihály 2. czikk, 1647: 35.)*

Tudjuk, hogy mindezen alkotmányos rendelekek jelenleg is híven megtartatnak. Sőt az egész Corpus jurisban csak egy esetet találunk — 1548: 52. — hol a rendek a tarifaszabásban részt vettek: egy igen nemzetgazdaságellenes esetben, hogy t. i. a marhakivétel nehezítettessék, egy bikára és egy ökörre darabonként legkevesebb 1 ft 30 kr határozatott, 's még e határozat is, egész a jelen időig épen hagyatott. De nemcsak e rendelekek, hanem azon kívánatok is, miket a rendek királyukhoz mint ilyenhez, vagy mint a szomszéd tartományok fejedelméhez is intéztek, a mennyire lehetett, teljesítették. Kivántak egy jól rendezett harminczadtarifát, (1715: 91. cz. 65 §., 1729: 2.); az 1788. és 1838-iki tarifák kielégíték e kívánatot. Kivánták a többi tartományoknál szabad szállítást: az 1744: 27. cz. által egy részben, és az 1807: 5. cz. által teljesen ez is megengedtetett. A Duna boraik szabad kivételére 1807: 7. cz. által adottat át nekik. A harminczadjevedelmek leszállításai többször ismételtettek a kormány önszántából egész a jelen időig. Csak a mennyiben más tartományok jogai voltak érdekelve, mint különösen az adó alá nem vetett magyar nyerstermények kivételénél az ausztriai tartományokba, nem lehetett ama kérdésnek eleget tenni, 's azon tartományok képviselőivel egyezkedésre kelle utasítani, mit az országgyűlés is többször méltányosnak nyilvánított 's az alkudozásra bizottmányokat nevezett ki (1659: 59., 1662: 42., 1715: 117., 1744: 25 és 28.) Röviden, törvénytelen ségét sehol sem vehetni észre.

És ha a dolog így áll, tehát csak törvényhozási uton, a nélkül, hogy valaki ellen panaszt vagy nehézséget lehetne emelni, a dolgok 's nem a személyek reformja által, lehet a bajt elhárítani 's a dolgok jobb állapotát a régi helyébe létesíteni. (P. Z.)

Megyeék

MOSONYBÓL. M. — Óvár. Január 18-án mltgos gróf Zichy Henrik főispán ur e megye közgyűlését, hosszú éljenzések közt, számos egyházi és világi rrk jelenlétében megnyitván, érkevényen adta elő a közelebbi szerencsétlen napok gyász eseményét, u. m. nádor ő fenségének elhunytát! Mindenki arcán itt az őszinte fájdalmas részvét jelei mutatkoztak. Oly nagy, oly roppant veszteség ez, melyet egy, bármennyire hatalmas haza vagy nemzet alig tart pótolhatónak. E veszteséget, ugymond ő mltga, tolmácsolni nem szándéka, ő tehetségét gyengének éri arra, hogy kiszámítsa a mult idők történetirataiból 's törvényekből a fenálló intézeteket, melyek a hon boldogságára ő fensége működése által jutottak létre, 's ő fensége ápolása alatt tartattak fen a jövedőségek; meg nehezebb pedig felszámítani e veszteséget akkor, ha tervei azon üdvös intézeteknek, miket honunkban felvirágoztatni folytonos törekvéseivé tön, egyszer

*) A felebbiekre nézve saját véleményünket a B. P. Hiradó 462., 463. és 466. számaiban fejtettük ki, és az olvasót most oda is utasítjuk.

lyt mondom, szeretnem inkább hibás egyetemesség jellemünknek, mint egyesek rossz akaratának vagy vetkes szándékának tulajdonítani. És épen ez e egyesek azok, kik egyenkint szállnak szembe egymással, 's kik egyes kiesinyesek miatt a közjót egészen figyelmen kívül hagyják, és komor elvakultságukban csak akkor képeznek egy testet, ha az elv (2) fölélyt szétágzottságuk közepett is küzdeni mondják magokat, megtámadatik.

De mit gondol a nép ezen árnycsatákkal; — ő műveltetni akar. És ki vállalja el e munkát, honnan jön e műveltség, 's ha lehetnek, ki vigye azt be a nép közé? . . . könyveink aránytalanul drágák, iróink a külföldi korszak, a leggyermekibb pártkodás bilincseiben kínlódnak, 's legfőkébb akkor tartják magokat nemzeti en-eredetieknek, ha a nyerség buzgányát olvasók lábaihoz dobják. — Minthogy mi a nép első tanítójának a költészetet tekintjük, minthogy első erkölcsnevelőnek és kedélytisztítóknak a költészetet tartjuk, és a hét szegetek vak csalóányának — Homér nagy atyusnak nem kevesb érdemet szeretnénk tulajdonítani a szegény emberiség irányában, mint a hét bölcsnek összevéve: különös figyelemmel szándékunk kísérni a költészet kifejlődését hazánkban, 's kiváló személygyel főleg arra leendünk, mi netán a nappal szoros összeköttetésben áll; mi egy hatalmas szelleműl áthatva, vigaszt és világot képes varázsolni az emberiség közé.

Nép alatt én nálunk nem csupán azon szűros osztályt értem, mely elhanyagolt állapotában még majdmajd vadnéphez hasonlít, hanem értem alatta a derek, munkás polgárt, valamint mindazokat is, kik dusszöngyözött termekben élik napjaikat, kik gobelin szőnyegekben pihentetik gyöngéd lábukat, kik illatár és ezernemű kényelem között fecserlik el az életet. — A mindazokat, kik Magyarhon ege alatt születtek, egy közanya — a haza fiainak tartom. — És egy elemi útmutatás a költészetben ezek mindnyájának csak hasznos leend. Mert nálunk — kevés kivétellel — még valamennyi osztály azon fokon áll, hogy bizvást az alphanál kezdheti. Mindemellét azonban több nálunk a tanító, mint a tanuló. Ezzel azt akarom mondani: többnek vannak, kik írószkodnak, mint kik olvasnak.

Ámde sokan vannak a hivatalosak — kevesen a választottak.

csakugyan létre juthatának. Végre elnök ő mltga indítványozá, hogy e nagy veszteségekre enyhítőbb írt alig képzelhet, mint ha a fenséges özvegy nádornéhoz mély fájdalomkat kijel ató 's vigasztaló felírás intéztetik; osehországi kormányzó István főherceg ő fenségének pedig hasonló vigasztaló felírás tétetik, mellyben tolmácsolva legyen ezen, az egész hont mélyen sújtó szomorú esemény, egyszersmind, hogy leginkább enyhítve érzendik e nagy veszteségüket, ha elfelejthetetlen nádoruk fiában, mint az atya iránti határtalan tisztelet és szeretet egyedüli örökösében azon nádort feltalálhatják, kit a haza és különösen e megye rdeinek is osztatlan bizodalma édes atya székére meghívand. Továbbá javasla ő mltga a rrknek: megkérni ő felségét alázatos felírásban, hogy a nádor ő fensége elhunytával lesújtott magyar nemzet sajtó fájdalmát István főherceg ő fenségének a kir. helytartóságra kinevezése 's a nádori hivatalba történendő kijelölése által enyhíteni méltóztassék; egyszersmind országgyűlési követelnekek előlegesen hagyjuk meg, miszerint egy országos emlék felállítását sürgessék, zálogál azon határtalan szeretetnek, mellyel viseltetik a magyar nemzet felejthetetlen nádora iránt, ki mély bölcseségével a kor igényei 's a nemzet igazai feletti számtalan bonyodalmas helyzetekben a fejedelem 's nemzetközi kölesönös viszonyok lánczát épségben tartá fen; egyuttal ő mltga az ő felségégre teendő felírásunk pártolására a többi törvényhatóságokat felszólíttatni kíváná. 'S ezen indítványát ő mltgának a megye rdeei közös éljenzés által határozattá emelék.

Ezekután felolvastott ő felségétől a mult közgyűlésből 2S.068d. sz. alatt, a brucki vám tárgyában tett alázatos felírásunkra érkezett k. k. leirat, mellyben ő felsége a megye rdeit mind az ország határai, mind a megyei törvényhatósági jog sértetlenül fentartása iránt kellőleg biztosítja, 's egyszersmind a mult országgyűlés végnapjaiban nov. 7kéröl kiadott kegy. válaszára utalvára a megye rdeit, mellynek értelmét e jelen tárgyra is kiterjeszti. I. J. (b. visszaemlékezve az e tárgyban hozott mult gyűlési végzésre — mellyben t. i. kimondatik, hogy ha a felírásra jöendő k. k. válasz kielégítő 's fájdalmunkat megszüntető nem leend, a tárgy mint sérelem országgyűlés elibe terjesztetik — mondá, hogy e tárgyban valamint akkor, úgy most sem lát sérelmet, annyival inkább nem, mivel illy vámkézelés az ország szélein a kormányzó 's törvényhatóságok tudtával több helyen létezik; de különben is tagadhatlan, hogy az 1729: 2d. t. czikkben a vámrendszer kidolgozására rendelt választottak munkalátában — mely az uralkodó által 1754ben megerősítetett — a viszonsosság 's kölesönösség elve világosan befoglatatik; az integritást 's az ország határait az által, hogy ott harminczad és vámkézelés létezik, vesélyeztetve nem látja; a törvényhatósági eljárásra megjegyezvén, hogy azt, mi a motozásnál történik, törvényhatóság-gyakorlásnak nem tekintti; mindazáltal nem ellenzi, ha ő felségének ezen biztosító leiraltbeli nyilatkozata törvénybe íktattatik, 's azt kívánatik az országgyűlésre küldendő követek által sürgettetni kívánja. Az ellenzék részéről több a dologtól eltérő általános, 's csupán csak ellenkezést mutató szándékozó 's elvformában szerepelt előadások tétettek, jelesül: hogy kedvezőbb választ nem reményelték 's azért ohajták mult gyűlésen ez esetben kimondatását a sérelem eszméjének; továbbá Magyarországot mint alkotmányos országot, absolut országgal párvonalba tenni nem lehet; 's ha több helyen létezik is az országban hasonló harminczad és vámkézelés — melly csak ellenzés és szokásban gyökerezik — törvényesnek azt nem ismerik; utasok kényelmeért az országhatárait csonkítani nem lehet, nem szabad; a fejedelem az ország integritása fen-

létét mondó, szeretnem inkább hibás egyetemesség jellemünknek, mint egyesek rossz akaratának vagy vetkes szándékának tulajdonítani. És épen ez e egyesek azok, kik egyenkint szállnak szembe egymással, 's kik egyes kiesinyesek miatt a közjót egészen figyelmen kívül hagyják, és komor elvakultságukban csak akkor képeznek egy testet, ha az elv (2) fölélyt szétágzottságuk közepett is küzdeni mondják magokat, megtámadatik.

De mit gondol a nép ezen árnycsatákkal; — ő műveltetni akar. És ki vállalja el e munkát, honnan jön e műveltség, 's ha lehetnek, ki vigye azt be a nép közé? . . . könyveink aránytalanul drágák, iróink a külföldi korszak, a leggyermekibb pártkodás bilincseiben kínlódnak, 's legfőkébb akkor tartják magokat nemzeti en-eredetieknek, ha a nyerség buzgányát olvasók lábaihoz dobják. — Minthogy mi a nép első tanítójának a költészetet tekintjük, minthogy első erkölcsnevelőnek és kedélytisztítóknak a költészetet tartjuk, és a hét szegetek vak csalóányának — Homér nagy atyusnak nem kevesb érdemet szeretnénk tulajdonítani a szegény emberiség irányában, mint a hét bölcsnek összevéve: különös figyelemmel szándékunk kísérni a költészet kifejlődését hazánkban, 's kiváló személygyel főleg arra leendünk, mi netán a nappal szoros összeköttetésben áll; mi egy hatalmas szelleműl áthatva, vigaszt és világot képes varázsolni az emberiség közé.

Nép alatt én nálunk nem csupán azon szűros osztályt értem, mely elhanyagolt állapotában még majdmajd vadnéphez hasonlít, hanem értem alatta a derek, munkás polgárt, valamint mindazokat is, kik dusszöngyözött termekben élik napjaikat, kik gobelin szőnyegekben pihentetik gyöngéd lábukat, kik illatár és ezernemű kényelem között fecserlik el az életet. — A mindazokat, kik Magyarhon ege alatt születtek, egy közanya — a haza fiainak tartom. — És egy elemi útmutatás a költészetben ezek mindnyájának csak hasznos leend. Mert nálunk — kevés kivétellel — még valamennyi osztály azon fokon áll, hogy bizvást az alphanál kezdheti. Mindemellét azonban több nálunk a tanító, mint a tanuló. Ezzel azt akarom mondani: többnek vannak, kik írószkodnak, mint kik olvasnak.

Ámde sokan vannak a hivatalosak — kevesen a választottak.

tartására a szagot kor a sérelem ott képzelt son tétetél járt el k inkbá ne ugyanis az triai hatós könyvében tekintetbe devényi 's terjesztve Ujfalunál nmlgu hely kor az egé hantjait is szert becsé nem lehet, választmán szaggyűlés munkalato zöltetett, 's vetkezellen mivel új ad vábbá a kó 's illy rend mányt illy képzelt; szennyes k kisszerű a hazánkra Ezzelán szó emeltet Ezen tárgy miután ren öszvehivása tatni, hogy alatt az ad a helyette ispán ur ő ezáltal vála revétele ni tatott. — Z szacatolász Szolnok, al azon egy tá ezen tárgya tak, az ors választmán, hogy a rész megsértése sul vétetett ván. — Vég Modrovich talaiban kí a köztisztele melly szeri nyebb 's c zsonyba ve

NYITRA detét velt é pánunk e alispánunk tároló tartaló szinteségg loskodás m sul jelenté kiszolgáltat valatnokoka pangásban telte, 's az hanem minc e rögös párosult er könyvbe ik hogy főbirá jenek fel, r szükséges u felől évenki tekintetéből felsegélésér végzés köte ban jobbag séggel küz atyáskodó k pénzbeli se ellátástól m alispánunk munkáknál karéképzés soknak az a hitelbe adni zások 's ver helyeken s törtévé. jövő ország sörvő honos séges nádor levele folytá ha jónak tá tározattá lé vámot illeté

tartására esküvel köteleztetik; provisoriumokkal Magyarországot kormányozni törvényellenes. Sz. győri kanonok a sérelemre megjegyzé, hogy sérelem a kormány ellen csak ott képzelhető, hol általa törvényesen vagy törvényes szokáson tetették csorbulás, de miután jogszerűen 's törvényesen járt el a kormány, a dologban sérelmet nem lát; 's annyi inkább nem, ha e megye ezen tárgyban eljárását megtekinti: ugyanis az indoház építése alkalmával a megye 's az ausztriai hatóságok részéről kiküldöttek együttvevett jegyzőkönyvében a megye részéről az integritás 's törvényhatóság tekintetében óvás foglaltatik, de ugyan itt hivatkozás van a dévényi 's más hasonló vámkokra is, 's ez a közgyűlés elibe terjesztetvén egyszerű tudomásul vétetett, sőt a Dévény-Ujfalunál divatózó vámkézelési rendszer megküldéséért a nmlgu helyt. tanácshoz felírás tétetett; ha sérelem lenne, akkor az egész országra nézve bélyegző, sőt még őseink szent hantjait is nyomja, ha ők a hon sérelmével német vámrendszert becsapásnak hagytak, ezen váddal pedig terhelni őket nem lehet, mivel országgyűlésen történt a fejlebb érintett választmány kinevezése a vámrendszer kidolgozására, 's országgyűlésen kéretett meg az uralkodó, hogy e vámbeli munkálatot megerősítse; mi megtörténvén a megyékkel közöltetett, 's ebben sérelem mind ez ideig nem találtatott; következtelenségről szinte nem valószínűsíthető a megye rdeit, mivel új adatok nyomán változtatják előbbi végzésüket. Továbbá a kormányban illy esetekben intézkedni kötelessége, 's illy rendelkezhet már a kormány eszméjében rejlik, kormányt illy ideiglenes rendelkezési jogtól megfosztva nem képzelhet; a kényelemre a kormány eljárása 's célja nem szennyes önérdék, célja tisztá 's nagyszerű, 's előtte nem kisserű a magyar kereskedés emelése, 's a nagy vállalatból hazánkra háramlandó haszon; pártolja I. J. indítványát. — Ezután szóltak még számosan illy értelemben, 's ellene kevés szó emeltetvén az I. J. által tett indítvány végzéssé lön. Ezen tárgy befejezése után I. L. azon indítványt tevő, hogy miután remélhető az országgyűlés nem sokára történendő összehívása, méltányos, sőt igazságosnak tartja elhatározatni, hogy a tisztviselőkből választandó követ, országgyűlés alatt az adózó nép pénztárából fizetését ne huzza, hanem az a helyette foglalatokodóknak járjon. Ezen indítványra főispán ur ő méltósága azon felvilágosítást adá, hogy ha ezáltal választási jogukat csorbítva nem érzik, ellene észrevétele nincs; az indítvány közös egyetértéssel elfogadott. — Zágráb levele, valamint Somogyé is a részek visszacsatolása érdemében, Zarand, Kraszná, Torda, belső-Szolnok, alsó-Fejér és Doboka megyék levelei, mint ugyanazon egy tárgybeliek, egyszerre vétettek fel, 's miután már ezen tárgyban a megye rdeit ő felségéhez felírassal járultak, az országgyűlésre utasítások készítésével megbízandó választmányok adattak ki, kijelentvén mindazáltal a rrk, hogy a részek visszacsatolása sürgetésével világos törvényök megsértése nélkül fel nem hagyhatók. Pest levele tudomásul vétetett, az ajánlott aranyérem iránti eszme elfogadotván. — Végre meglepő és mindenkire érzékenyen ható volt Modrovich Károly fősz. biráknak, ki 18 év óta viselt hivatalában kiüntett buzgósa és hivatalos avatottsága által a közliszteleket és szereteket sajátjává tette, azon nyilatkozata, mely szerint családi viszonyai, jelesül serdülő fiainak könyveiből 's czélszerűbb neveltetése tekintetéből lakását Pozsonyba venni kívánván, hivataláról végképen lemondott. — R . . . y.

NYITRÁBÓL, jan. 14kén 1847. M. évi dec. 14kén kezdetét vett évnegyedes közgyűlésünkön szeretve tisztelt főispánunk ő excellja betegsége miatt jelen nem lehetvén, első alispánunk elnököl, mely alkalommal a megye belállapítástól tartalomdús tudósítását benyújtván, abban a neki saját öszinteséggel meggyék helyzetét híven rajzolja, 's a hivataloskodás minden ágaira kiterjeszkedve, örvendetes tudomásul jelenté ugyan, hogy utolsó tisztválasztás óta az igazságszolgáltatás gyorsabb lábra állított, 's a szorgalmas hivatalnokokat megdicsérte, de egyszersmind azokat, miket pangásban lenni tapasztalt, minden palástolás nélkül érintette, 's azért érdem szerint helyeselték nemcsak ebben, hanem minden hivatalos foglalatosságban tanúsított eljárása, e rögös pályán nem mindenkinél fellelhető függetlenséggel párosult erőnyesség mellett szerzett szép érdemei jegyzőkönyve iktaltatni rendeltetvén. — Azután határozatott, hogy főbiráink a népnevelést előmozdítani törekedvén, ügyeljenek fel, miszerint a nép nemzeti nyelvünk és a neki olly szükséges urbéri törvények megtanulására serkentessék, e felől évenként jelentéseiket beadandók. A közinség elhárítása tekintetéből a kk. és rrk az igen szegény, megyebeli lakosok felségelésére 24,000 pftot vetettek ki, olly módon, hogy ezen végzés kötelező erővel ne bírjon; azonkívül ő felsége felírásban jobbágyi alázzattal megkéretni rendelték, hogy az inséggel küzdő 's könyörületesemlő nyomorult lakosokat, atyáskodó kegyelménél fogva a köztők aránylag felosztandó pénzbeli segedelemmel megörvendeztetni, 's a katonaság-ellátástól meggyék felmenteni méltóztassék; továbbá, első alispánunk által, hogy a fűdesurak az általok készitendő munkáknál a legszegényebb egyéneket alkalmaztassák — (takarékpenztár minden járásban alakítottassék; a korcsmárosoknak az adózók számára csak 48 pftóig szabadjon italt hitelbe adni; búcsu, lakodalom, keresztelő 's egyéb lakomások 's vendéglések korcsmákban vagy más nyilvános köz-helyeken szorosan eltiltassanak, végzésileg intézkedések történvén. — Vasmege ismeretes tartalmu levélre nézve jövő országgyűlési követeknek utasításul adtuk, hogy czélszerű honosítási törvényt eszközölni iparkodjanak. — Fenséges nádor nevében nmlgu Mailáth György országbíró ur levele folytán, a benne érintett összeírás megvizsgálata, és ha jónak találtni fog, országgyűlési uton megszerzése határozatá lön. — M. J. indítványára a mosonmégyei védvámot illetőleg az említett megyét arról tudósítandjuk, hogy

erre vonatkozó eljárását helyeselve, ő felségéhez rokonértelmű felírást intézendünk a végett, mikép e tárgyban orvoslást nyújtani kegyeskedjék; azon esetre pedig, ha sikere nem volna, a panasznak jövő országgyűlésen követelünk által sérelemkép felterjesztését szorgalmazandván. — B. A. indítványa, mely szerint a kinestár részéről nyitott több szivarbolt azért, mivel a dohány és szivarok bennök olcsóbban árultatván, e miatt a többi kereskedők a versenyt velök ki nem állhatják, a nmlgu helyt. tanács által felírásé eszközlendő bezeratásukat javasolja, azon oknál fogva, mert a dohánygyedáruság kormány általi behozatalától az országnak tartani kell, mit ha keresztülvinni akarna, azt követelünk a beközlelő országgyűlésen erőlyesen gátolni igyekezzenek, elfogadotván; bár első alispánunk, többek által pártolotva, előadá, hogy mivel a kormány mint földesur birtokaitól a terheket viseli, méltányos, hogy a kedvezményekben is részesüljön, 's így nagyobb jogokat ugysem igényelvén, boltokat szabadon nyíthat, annál is inkább, mert a dolgot veszedelmesnek nem látván, az előre benne aggodalmat nem gerjeszt, mert abból még nem következtethetni, hogy a kormány dohánymonopoliumot kíván behozni. Továbbá, a tisztügyeszi hivatalnak meghagyatott, hogy minden lefolyó urbéri perre nézve táblázatot készíttvén, a per indítás idejét, milly állapotban létét 's a pártfogó ügyvéd nevét kitevén, azt bemutatni tartozzék. Végre L. D. tisztelbeli esküdt arról vándoltatván, hogy több nememes egyének a felől, mikint nemesi kiváltságok gyakorlatában léteznek, bizonyáglevelet adott, 's ennek következtében utilevel nyertek, a vánd vele közöltetett, és e tárgy abeli határozatra szolgáló alkalmat, miszerint ezentul a nemesi jogok gyakorlatáról csak szolgabírák adhatnak bizonyítványt. Befezésül egyik nyitai gyógyszerár megvizsgáltatván, benne öbb hiány, és némelly orvosszerek roszhatásuaknak tapasztaltak, miert is a gyógyszerár addig, még kezelte az e végett keresendő szakértő alkalmatos egyénre bizatni fog, rögtön bezeraték és az illető gyógyszerár ügyeszi kereset alá vétetni rendelték. Ugyazint B. A. vgrehajtó sz. bírótól lett eredeti per elorzásaert, valamint S. L. esküdt és B. F. ügyvéd is, mivel magokat egy váltólevélben, a nélkül hogy vagy a pénzt, vagy pedig az adós saját kezével aláírását látták volna, mint tanuk aláírták, semmi birtokkal ellátva nem lévén, személyeik a megye házában fenytő-törvényszéki határozat nyomán letartóztatások által, kivéven az előbbi, ki iránt közgyűlési végzéshez képes hasonló intézkedések már tétettek, a tárgyak eldöntéseig biztosítva lőnek. — Utolsó napon 24 törvényszéki bírő választott, 's pedig igen ekeky kivétel a tavaliak. — Rendkiv. közgyűlésünk jan. 26kán lesz, törvényszék és törvénykezések mart. 1jén két héttig, és évnegyedes közgyűlés mart. 14kén fognak tartatni.

GYÖR, TORNA és TRENCSINMEGYÉK közgyűléséről vett tudósítás rendes levelezőinknek jövő számainkban közlendjük.

TEMESVÁR, jan. 12. F. hó 10kén tartá a városház teremében alapító gyűlését a temesvár-szegedi vaspálya-társaság, Lonovics József esanádi püspök ő excellja elnöklete alatt. Jelentők már e lapokban, mikép ő excellja szeretve tisztelt főpásztorunk közlekedéssel a temesvár-szegedi vaspályatársaság védőjévé (protectorává) választott; mely díszlistát ő excellja, mint minden hasznosnak lelkes előmozdítója, nemcsak örömmel elfogadta, hanem mindjárt a vállalat bímbózáskor 10 részvényt alá is írt. — Az előleges gyűlések alkalmával választmány jelöltetett ki, mely az alapszabályokat kidolgozván, azokat az alapító nagygyűlés elibe terjeszse. Ezek már most készen lévén, a f. hó 10kei nagygyűlésben — mely alkalommal a társaság magát alapították nyilvánítá — felolvastattak. Nem is igen találkoztak a választmányi munkálatban nehézségek, kivéven azon pontot, melyben határozatlik: hogy nem minden részvény ad szavazatot, hanem csak 5 egész részvény birtokosa bir egy szavazattal. Ezen pont ellen többen kikelték, főleg azok közül, kik nem birtak 5 részvényt, és így csak többen együtt adhattak volna 1 szavazatot; hivatkozott ezek a törvényre 's egyéb másra, de a többség megegyezett a választmányi munkálatával. A többire nézve, kevés módosítással, keresztülmeg a választmányi alapszabályzat, mely annak utján fel fog ő felségének helybenhagyás végett terjesztetni. Ezekután határozatott: hogy a bánáti három megyék főisp. helytartói, Temes: b. Ambroz János, Torontál: Gyertyánfy, Krassó: Kiss ő mltgok legyenek a társaság rendes elnökei, ha t. i. valamelyik hátráltatná, a másik vagy harmadik vigye az elnökséget. Választott ezenkívül egy 30 tagból álló vezető választmány, mely elnökét maga választván, a munkálatok vezetésére rendeltetvék; azután egy magyar és egy német titoknak. A választmányi tagok megválasztása alkalmával Klein testvérek — kik a társaságnak olly szép ajánlatokat tettek — szinte szóba kerültek, a mennyiben a többség által választmányi tagokká lenniök kell. Találkoztak azonban, kik ellenök azt vitatták, hogy még eddig részvényt valósággal alá nem írtak, és így választmányi tagok nem lehetnek. Mire ő excellja azonnal Klein testvérek nevére egy részvényt vett, mire az egyik meg is választott. Már most várják, hogy a temesi főisp. helyettes hija össze a választmányt elnök választására. Mi ha megtörténendik — talán a jövő héten — ez azonnal megkezdendi működését, és így van alapos remény, hogy a magyar Kanaanon nem sokára vaspálya vonul keresztül, annak roppant termékeit könnyű és olcsó áron fölfelé szállító.

JÓTEKONYCZÉLU TÁNCZVIGALMI JELENTÉS. Az iparegyesületi rajztanoda iparos fiatalosága egy állandó rajzkola alapítását, rajz és építési mintagyűjtemény szaporítását tőzven ki

czelul, ennek előmozdítására jövő hó 2kén a városi redoute teremében fenyves táncvigalmat adand; melynek pártolására a hazai ipar 's művészet lelkes barátjai 's a t. cz. fővárosi közönség tisztelettel felkeretnek. — Jegyek a táncvigalomra kaphatók: Luelff M. illatszár-árus boltjában (Kristóf-teren), Nádasy István posztó kereskedésében (váci utcában), Nagy Józsefnél az iparműteremben; Szilágyi István gombkötőnél (ferencziek teren), Toth Gáspár magyar szabónál (urak utcában Jankovics házában). Az iparegyesület szállasan a rajztanodában és e lapok szerkesztő hivatalában is.

KÜLFÖLD.

Haussonville, francia kamarai követ, a ministerium egyik legbuzgóbb híve, úgy látszik ennek kívánságára, körülmenyes iratban adja elő a spanyol házasságok történetét, mintegy előkészítve a közvéleményt az ezt illetendő kamarai ünnepélyes vitákra. A munkájában előadott tényekből kitetszik, hogy hivatalos oklevelek voltak kezében. Az utrechti békekötés értékének, czéljának és alkalmazhatóságának felsejegetése után hiteles adatokat nyújt a francia cabinet eljárásáról is, tehát azon pontról, melyre az angol sajtó legkivált támaszkodik e cabinet megtámadásában. Anglia és Franciaország érdekei, ugymond, sokkal különbözőbbek Spanyolországban, semhogy politikai és kereskedési tekintetben egy uton járhatnának. Ellenben a spanyol hercegszónokok férjhezadásának kérdésében nemcsak kívánatos, hanem lehetséges is volt a két kormány egysége, 's azt egyik vagy másik völégény kizárásának után igyekeztek elérni. Ez uton Franciaország tette az első lépéseket, nyilvánítván, mikép a király egyik fia sem tart számot Isabella királyné kezére; erre Anglia a kőburgi herceget, mint Victoria királyné közel rokonát vonta vissza, 's ígérte, hogy nem Bourbon-házból való völégényjelöltet nem pártoland. Így voltak a dolgok, midőn az angol királyné másodsor jött Eube. Itt a két ország külügyi ministerei Guizot ur és Aberdeen lord, személyesen és részletesen értekeztek. Aberdeen lord nyíltan elismerte, hogy a francia ministerium a magára vállalt kötelezettségek korlátai közt ténykedett, és Spanyolországiránti barátságos viszonyait nem bányászta ki Montpensier hg jelöltségének részére. Aberdeen lord még tovább ment és belegegyezett a francia királyi család azon kívánságába, hogy Luisa infansnét Montpensier hg vegye nőül, de olly kikötéssel, hogy ez Isabella királyné férjhezmenése után, és miután Spanyolországot trónörökösrel ajándékozná meg, történjék. E konferenciák folyamában Guizot ur egy kikötést tett 's azt Aberdeen lord elfogadta. T i határozottan kikötötte Guizot ur, hogy ha valaha a kőburgi herceggel házasság akár az angol cabinetnek nem elegendő ellenzése, akár valamely más módon mutatkoznék megtörténendők, Franciaország minden kötelezettség alól feloldottnak tekintendné magát, 's feljogosítottnak, nemcsak az infansnának, hanem magának a királynénak is kezét kérhetni. E nyilatkozat Londonba emlékirat alakjában küldetett 1846 elején Jarnac gróf francia ügyviselőhez, és közöltetett Aberdeen lorddal is. Másrészt Bresson gróf francia követnek Madridba megküldeték az emlékiratban érintett esetben követendő utasítások. A francia cabinet e nyilatkozata, mond Haussonville, csakhamar hasznos elővigyázatnak mutatkozott. Mert miáltal az angol cabinet híven teljesítette kötelezettségeit, külföldön lévő úgnöki és azon személyek, kikről mindig az volt 'a közönséges vélemény, hogy önakaratukat szokták követni (értsd Krisztina királynét, kiről az ellenfél azt hiszi, hogy a francia kormány javaslatára ámtolta el a kőburgi herceget, hogy Isabella kezét megkerje) épen ellenkezőben cselekedtek. Az 1846ki tavasz derekán már csaknem győzedelmeskedtek el. Azonban Aberdeen lord annyira tisztelte az Euben elvállalt kötelezettségeket, hogy a francia ministeriumnak egyszersre jött tudtára e váratlan lépés, Bulwer ur angol követnek Madridban avatottságával, és az ehhez küldött intéssele, hogy illyetén javaslatot többé ne pártoljon. Nemsokára e közbejött eset után a tory cabinet visszavonult, 's a whigekkel Palmerston lord lépett hivatalra. Az okosság a francia ministeriumnak az új angol cabinet indulatát kitudni, javaslat. Erre természetes alkalom ajánkozott. A francia ügyviselő oda utasított, javasolná Palmerstonnak, hogy Anglia és Franciaország együtt ajánlják a spanyol kormánynak Francisco de Paula infans két fiait, mint már egyedül hátralevő jelölteket a Bourboni házból. Palmerston lord választá spanyol politikája próbaköve gyanánt vélték tekintendőknek. Ez azonban már előre látható volt egy közleményből, melyet az új angol követ Parisban, Normanby lord a francia kormánynak tudtul adni utasítotték. E közlemény a Bulwer urnak Madridba küldött utasítás kivonatából állott. Ebben az mondatott, hogy Isabella számára már csak három jelölt lehetséges: a kőburgi herceg és don Francisco két fia, 's hogy Anglia mindhármát egyaránt pártolja. A kőburgi herceg most először állott első vonalban. Ezután megjött a közös javaslatra adott felelet is Londonból. Ebben a Franciaország által felállított két jelöltnek csak egyike nyilvánított alkalmasnak, t. i. Enrique infans, ki akkor Brüsselben Isabella királyné kormányával nyílt megbeszélésben, egyszersmind az Anglia által gyamolított progressista párt kikiáltott jelöltje volt. A kőburgi herceget tehát, kit Angliának, a felvállalt köteletség szerint soha sem kellett volna támogatni, Palmerston lord váratlanul, hivatalosan első vonalra tette, másrészt pedig a francia javaslatot mellőzte. Miután pedig Enrique infans a spanyol kormány semmi esetre nem fogadta volna el, bizvást azt lehetett következtetni, hogy Palmerston lord, minden más kérék elhárítása után, a madridi udvart a kőburgi herceg választására akarta készíteni. Az emlékiratban feltett esett beállott. Franciaország tehát visszanyerte teljes jogát és szabadságát, 's ezekkel élvén, a két házasság a tudva levő módon kötött meg. — Így adja elő a dolgot a francia mi-

nisterium Haussouville ur személyében, s már most várjuk be, hogyan fognak az angol parlamentben a nyilatkozások és a nyilvánítandó okiratok hangzani.

NAGYBRITANNIA. A Times egy idő óta Castlereagh lordnak, angol követnek a bécsi congressusnál, Lengyelország és Krakó ügyeire vonatkozó, eddig nyomtatásban még meg nem jelent leveleit bocsátja közre, melyek a jelen körülmények közt nagy érdekűek. Londonderry marquis, a boldogult követ öcséje, ellenszólott ezen közrebocsátásnak, sajnosnak mondván, hogy a jelen lengyel crisisben ama becses sürgönyök Castlereagh lord családja és barátainak felhatalmazása nélkül oly hibás és töredékes alakban nyilvánítottak. A Times erre azt feleli, hogy ha amaz oklevelek a fordítás miatt kissé tökéletlenek, nyomossa azokat a marquis tiszta eredetiségükben. E levelezés a lordnak úgy is több becsületére válik, mint életének egynél több más politikai cselekedetei. Urquhart Dávid, Palmerston kiengesztelhetlen ellensége a M. Postban neve aláírásával hirdeti, hogy e levelezést maga a külügyek ministere küldötte meg a Timesnek, még pedig oly czélből, hogy régi szokása szerint, bajos pillanatokban orosz-szeretettel elpalástolja. Az eddig nyilvánított 10 levélből az derül ki, hogy a nagy statusfőru aggodott a veszedelem felett, mely Oroszországnak nagybődéséből, legközelebb elfoglalásai által Finnlandban s Moldva és Persiában, és négy millió emberrel szaporodtából a szomszéd-statusokra eredett; és oly véleményben volt, hogy jövődében Ausztria és Poroszország fővárosai folytonosan ki lesznek téve orosz hadseregek megközelítésének. Ha az orosz politika czélján még kételkedhetnénk, mond a kölni hirlap, újév óta adni szokott egyik vezércikkében, elég lenne egy oklevelet kézhez vennünk, melyből annak szellemét tökéletesen átláthatjuk. S ez az emlékirat, melyet Pozzo di Borgo orosz követ a bécsi con-

gressusnál) 1815ben Sándor czár elé terjesztett, s melyben többek közt ez áll: „Lengyelországnak, mint nemzetnek, eltörlése, csaknem egyedül teszi az orosz politika egész újabb történetét. A foglalási rendszer Törökország irányában csak területi eredményeket nyújtott, és egészen alárendelendő a nyugati foglalásoknak. Lengyelország meghódítása főképp oly czélből eszközöltetett, hogy Oroszország viszonyai Europa irányában szaporodjanak, és hogy erejének, talentumának nagyobb mező, magasztosabb színpad nyujtassék, büszkesége, szenvedélye és érdekei kielégíttessenek.

FRANCZIAORSZÁG. Paris, jan. 11. Lajos Filep megelégedhetik fogadtatásával a kamarában. A trónbeszéd felolvasásakor a Montpensier hg házasságára vonatkozó pontot különös élénkséggel olvasta, kivált annak végszavait; mire néhány hang az első tetszést nyilvánítván az egész kamara éljenre fakadt. A Krakó bekebelezését illető pontot is különösen vontatva olvasta a király s a „szerződések megsértése” szavakat nyomatékosan ejtette ki. Normanby lord jelen volt a diplomata páholyában a többi idegen követek közt, s jelenléte, valamint Montpensier hgnőé, ki a királyné oldalán ült és egyszerűsége s kellemé által minden szemet magára vont, közfigyelmet gerjesztettek.

Januar elején Sir Thomas Wyse, angol kincstári lord és parlamenti tag, és s. Charles Granville az angol ministeri tanács titoknokja, Parisban megérkezvén jan. 9én Guizot urral hosszas értekezések volt, hir szerint az angol-francia egyetértés helyreállítását illető.

Normanby lord jan. 8án adta első téli estélyét. A jelen-volt kamarai követek többnyire ellenzékiek voltak. Molé és Thiers urak is jelen voltak, Guizot ur híjánzott.

Paris, jan. 9. A szabad kereskedés barátainak gyűlései sok zaj után csekély benyomást okoztak; azonban úgy

látszik, hogy a kormány a vámvédlet elvét elhagyta, s hogy az eddig tilott cikkek magas vám alatt bebocsátatni fognak. Azon kikötők, melyekre a szabad kereskedési társulat főképp tartott szót, Bordeaux kivéve, különféle vélemények e kérdésben, mert a tengerészek a szabad concurrentiától tartanak. Az egész tengerészet különben is napról napra hanyatlik. Egyébiránt a kamarák megnyitása az érdekeket, bármily nagyok legyenek, háttérbe szoritandja, és a felirati heves viták minden egyebet másodrendűvé teendnek. Eddig a közhangulat még nyugott, legalább Parisban; azonban a vidéki követek sokkal szenvedélyesebb légkörből jönnek, s a kamarai szónokok végre az itteni tepsedéget is felélesztik.

PORTUGALIA. Angol lapok valóságát közlik azon hírek, hogy Casal tábornok a Macdonald vezérelte miguelistákat megverte és Bragából elűzte. A coimbrai helyhatóság nem akart das Antalfat tartani, s ezt Saldanha e városból is kiszoritotta. Mintegy 90 pártos szökött ismét át a forradalmiak táborából. Schwalbach tábornok Europa felé nyomult s bevételeit bizonyosnak tartotta. A torresvedrasi csatavesztés híre a lázadó guerrillák minden irányban haza szökődtek. A forradalom jan. 11én végvonaglásokban volt.

AZSIA. A Timesnek Trapezuntból azt írják, hogy a cholera Európához a fekete tengerhez vezető karaván utakon, más irányban pedig az Euphrat és a Tigris folyamok mentében közeledik. Tehát két oldalról fenyeget bennünket a veszély. Ugy látszik a járványkór jelenleg oly dülhösen harapózik el, hogy magát sem a hideg által feltartóztatni nem hagyja, sem a magas fekvésű városokat meg nem kiméli.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szenvoy József. (Szerkesztőségi szállás url-utca Horváth-ház 540d. sz. a. 1. em.)

Hivatalos tudósítások.

Birói árverés. (1)

Azon nemesi curialis ház, mely Némediben t. ns. Tolna vmegyé helységében létezik, a néhai Bus Erzsébet utódi közt történetű osztály és erre vonatkozó birói ítéletek következtében a folyó 1847k évi apríl 19dik napján a hozzá tartozó nagybődészerü udvar-telekkel, kerttel és épületekkel együtt nyilvános árverés útján eladandó. — Kült Ozoran januar 15kén 1847.

Milttenberger Miklós táblabíró, mint a választottsági és osztozató bíróság által megbízott végrehajtó.

Hirdetés. (2, 3)

Melly szerint a nagy-váradi kir. kamarai uradalom részéről 1847dik évi februarius hónap 23dik napján tartandó nyilvános árverés útján, ezen tek. nemes Bihar megyében helyhezített s a fentebb nevezett kincstári uradalomhoz tartozó e következő haszonvételek u. m. 1) kir. kamarai Wáralya mezővárosában az ugy nevezett Gilányi korcsma. 2) A laporti magtár vagy granarium. 3) A várbán levő raktár vagy deponitorium, és 4) csak ugyan a várbán levő magtár vagy granarium, 1847dik évi november 4-ső napjától számítandó három folyvást következő évre a többet ígérőknek a nagyméltóságú magyar kir. udvari kincstárnak jóvá hagyására haszonbérbe fognak adni. Melyhez képest a bérleti szándékozók a mondott napon Welenczén délelőtti órákban a kormányzó kamarai ügyvédi hivatal iró-teremében tartandó nyilvános árverésre az 1-sőre nézve 44 p. frtnyi — 2-ra nézve 9 frtnyi, a 3-ra nézve 3 p. frtnyi és a 4-re nézve 12 p. frtnyi bánappénzzel ellátva meghívattak, — hol is az árverési — vagy a szerződési feltételeket is jó előre mindenkor megtudhatni. — Kelt Welenczén december 6kán 1846.

Váltótörvényszéki idézés. (2, 3)

Ns. Nyitra megyében kebelezett Vecze helységből megszökött Rosenfeld Ignác izraelitának jelenlegi tartózkodása nem tudatván, neki, mint Wimmer József által ellene viszkerezésleg 107 p. ft 26 kryni váltó-összlet iránt indított váltóperbeli panaszlattnak a pozsonyi e. b. kir. vltzék előtti megjelenésre a Vltk. II. r. 213dik §-hoz képest 1847. évi februar hó 9kén d. e. 9 óráig olykép tüzetik ki hatamapul, hogy ha ezen idézés következtében a kitűzött napra személyesen, vagy törv. ügyvéd által meg nem jelenne, e vltzék neki a felhívott törvény §-hoz képest Gyurkovicz Ferencz ügyvéd által emzennel gondnokul rendelvén a pert épen úgy, mintha jelen idézés kézhez szolgáltatott volna, tárgyalandja. Pozsonyi kir. e. b. váltótörvényszék 1846. évi december 31kén.

Megsemmisítési hirdetmény. (1, 3)

27281 27282. Abauj vármegye Szirmay Istvánnak folyamodása következtében egy 1804. évi julius 16kán 2300 frtól váltó czédulában kiadott, s a mondott folyamodott szenvedőleg, Szobonya Abrahamot pedig keresőleg illető már kifizetett, de kitáblázás előtt elveszett megsemmisítése tekintetéből — tovább gróf Csáky Tivadarné született Rohly Kára folyamodása következtében a most említett folyamodó grófné kézirásával s pecsétjével ellátott és szobajából ellopott két darab negyed részre összehajtott fél iv papirosának megsemmisítését országserzte azért kihirdettni kérvén, ne hogy ezen ellopott papirosok ellene készített hamis kötelezvényekül szolgálhassanak; ennélfogvást az előírt eltevőd kötelezvény megsemmisítése tekintetéből, s a kérdéses két darab papiros is a fenkített czélből korszerte kihirdettték. Kelt Karácson hó 1-jén 1846.

Müller Tivadar elleni csődper. (1, 3)

27721. Temesvár város tanácsa jelentése szerint, Müller Tivadar volt helybeli színház igazgató hitelezői csődületének határnapja 1847dik évi februar 10, 11, 12dikére tüzetvén ki, s tömegdondokká Kraul György tanácsnok, perügyelővé pedig Petrovits Pál alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdettték. Kelt Karácson hó 15dikén 1846.

Raczersdorfer Samu elleni csődper. (1, 3)

48167. Pozsony vármegye csődültörvényszékének felírása szerint Raczersdorfer Samu pozsony-várallyai izraelita hitelezői csődületének határnapja 1847dik évi martius 2dikára tüzetvén ki, s tömegdondokká Nagy Leander, perügyelővé pedig Petöcz Sándor közalügyész nevezetvén; ugyanez kihirdettték. Kelt Karácson hó 15dikén 1846.

Tersztyánszky Zsigmond elleni csődper. (1, 3)

48174. Nógrád vármegye csődültörvényszékének felírása szerint Tersztyánszky Zsigmond hitelezői csődületének határnapja 1847. évi martius 29dikére tüzetvén ki, s tömegdondokká Veres József táblabíró, perügyelővé pedig Zaduba Adám hités ügyész nevezetvén; ugyanez kihirdettték. Kelt Karácson hó 15. 1846.

Részvények megsemmisítése. (1, 3)

42033. Pest város tanácsa felírásának következtében a magyar kereskedelmi társaság — Makláry Ferencztől Pesten közelebbi János főveteli országos vásár alkalmával ellopott 308 és 309. számok alatti részvényeinek megsemmisítése honszerte közhírre tétetik. Kelt Sz. András hó 3kán 1846.

Liebmann Adolf elleni csődper. (1, 3)

48693. Pest város tanácsa jelentése szerint Liebmann Adolf hitelezői csődületének határnapja 1847. évi februar 13kére tüzetvén ki, s tömegdondokká Blau Jakab, perügyelővé pedig Cserepes Ferencz hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdettték. Kelt Karácson hó 22dikén 1846.

Lotteria-huzások.

Budán jan. 16kán: 4. 88. 78. 71. 59. Bécsben jan. 9kén: 26. 62. 10. 2. 71. Kassán jan. 9kén: 64. 52. 59. 7. 68.

Nemzeti színház.

Jan. 20kán szerdán: (a' színház zárva.) Jan. 21kén: L a m m e r m o o r i L u c i a. Komoly opera.

Mandl testvérek elleni csődper. (2, 3)

48696. Pest város tanácsának jelentése szerint Mandl testvérek ellen rendelt csődperben az illető hitelezők megjelenésére 1847dik évi januar 29diké tüzetvén ki határidőül, s tömegdondokká Strasser Salamon, perügyelővé pedig Barabás Dániel hités ügyvéd nevezetvén; Kelt Karácson hó 22dikén 1846.

Prix Antal elleni csődper. (2, 3)

48697. Pest város tanácsa Prix Antal ellen rendelt csődperben a hitelezők megjelenésére 1847dik évi januar 25dik napjára kitűzött határidőt országserzte kihirdettni kérvén, ennélfogvást a kitűzött határnap körülleg azzal hirdettték ki, miszerint a kérdéses csődperben tömegdondokká Koszgleba Antal, perügyelővé pedig Ráth Károly hités ügyvéd nevezetvén. Kelt Karácson hó 22dikén 1846.

Leitner Mihály elleni csődper (2, 3)

48699. Pest város tanácsa felírása szerint Leitner Mihály és Anna hitestársak hitelezői csődületének határnapja 1847dik évi januar 26dikára tüzetvén ki, s tömegdondokká Barabás Dániel, perügyelővé pedig Décsy Lajos hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdettték Kelt Karácson hó 22dikén 1846.

Kromasz Lőrincz elleni csődper. (2, 3)

47462. Pozsony vármegye törvényszékének jelentése szerint Kromasz Lőrincz pozsony-várallyal mézáros mester hitelezői csődületének határnapja 1847dik évi februar 1-jére tüzetvén ki, s tömegdondokká Nagy Leander, perügyelővé pedig Veres Móríc köz alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdettték. Kelt Karácson hó 9dikén 1846.

Lindner József elleni csődper. (3, 3)

44374. Pozsony vármegye jelentése szerint, Pozsony-Váralja mezőváros tanácsa által Lindner József odaváló polgár és serfőző mester hitelezőinek csődületére 1847dik évi januar 27dik napja tüzetvén ki megjelenési határidőt, ideiglenes tömegdondokká Rauscher József tanácsnok, perügyelővé pedig Medveczky Dániel hités ügyvéd nevezetvén. Mi is szokott mód szerint kihirdettték. Kelt Sz. András hó 17kén 1846.

Emlékeztetés.

Szüükségesnek látom a még 1832dik évben az egyesült buda pesti német hirlapokban, — januar 5kén 12kén és 19kén közzétett következő jelentésemet utolag emlékeztetőbe hozni: „Néhai ipám Hertz Jakab halála után, mivel Hertz J. és Pollack M. nevű kereskedési czim alatt csak nem 20 folytonos éven át társasági ügy szövetkezésben állottam, kötelesség érzem magamat ezennel és a már közzétett különös körlevelem folytán is kijelenteni, miszerint a fenérintett kereskedési czimet ezentul is annál inkább meg fogom tartani, mivel hogy itt helyült még egy más Pollack Márk nevű kereskedő is létez, mely név egyenlőség igen könnyen némi tévedésekre, s kellemetlen félreértésekre szolgálhatna alkalmul; mi okból kinyilatkoztatom egyszerűsém, hogy ép' azért s minden netaláni tévedések elkerülése végett saját nevem alatt egyedül semminemű kereskedési ügyeket és kötelezettségeket vállalni soha nem fogok.”

Midőn tehát erről illő tudomást venni utolag és ismétlése kérének, még meg kell jegyznem, hogy a fenebbi jelentésnek mai napig mindenekben szigoruan eleget tettem; s valamint eddig egyedül nevem alatt semminemű kereskedési kötelezettségeket soha el nem vállaltam, ugy ezentul sem vállalandok el, s végtére hogy fenérintett Hertz J. és Pollack M.-féle kereskedési czimet a nem régiben íthelyült létre jött kir. szab. nagykereskedési testületbe mint alapító tag be is igattattam. Pesten januarban 1847.

Pollack Márk. Hertz J. és Pollack M.-féle kir. szab. nagykereskedési czim alatt, váczí-utca 14. sz. a.

Váltó-eladás. (1, 2)

Egy 50 p. frtől szóló, folyó jan. hó 1-jén lejárt, Nemes László h. ügyvéd által elfogadott váltó illendő áron eladatik. Bővebb értesítést nyerhetni kalap-utca 211. sz. alatt 2dik emelet 12dik szamu ajtóba.

Csődület. (2, 3)

T. Csongrád megyében kebelezett Szentes városában a mérnöki hivatal megüresülvén, azon hivatalnak csődület után betöltése folyó 1847dik évi februar hó 22dik napjára kitűzetik. Melly hivatal elvállalni kívánók mérnöki oklevélük, s cdiig szerzett tapasztalásukról bizonyítványaik hiteles másolatjával ellátandó kérelmüket nevezett város főbirói hivatalához bérmentesen megküldjék. A mérnök évi fizetése 300 p. forint, lakbérbe 60 p. forint. Egyes lakosok peres ügyeiben

kiküldetésekor, ugyan azok által fizetendőleg a városban, s szőlőkben 1 pengő forint, a tanya földeken 2 p. forint napi díj.

Eladó lovak. (3, 3)

Két meklenburgi pej kocsi-ló szabad kézű eladó. A közelebbi szentér, két török-höz czimzett házbán 150 emel. a legyón balra megtudható.

Magyarati bor. (3, 3)

Alolirt nagykereskedésben a legjobb minőségű valódi o magyarati borok tiz akósnyi hordókban a legjutányosb áron kaphatók Löwy B. G. 3 korona-utca 102. sz. a.

Gabonár váltó garasokban.

Table with columns: Tisztabúza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoricza. Rows: Pesten, Győrött, Veszprémben, Temesvárott, Mosonyban, N.-szombatban, Pozsonyban, Miskolczon.

Statu papirosok és részvények árkerete.

Table with columns: Bács, jan. 18kán 1847. 5 pcent st. köt. 108 1/2 ft p. 4 pcent. st. köt. 99 ft 3 pcent st. köt. 72 ft 1834ki st. köles. (500 ft) 78 1/2 ft 1839ki (250 ft) 297 ft. 1839ki (50 ft) 59 ft. Bankrészvények darabja 1568 ft. Pesti középp. vasut (100 ft) 100 ft. Nagy-szombati (100 ft) — ft. Pesti lánchíd-részvény (100 ft) — ft. — Gözhajó részv. (500 ft) 688 ft. — Eszterházy-sorsjegye 62 ft. p. p. Dunavizallás.

Tulajdonos Borsos Márton — Nyomatja Landerer és Heckenast Pesten.